

Nr 35.

Ankom till riksdagens kansli den 1 mars 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för luftfartsfonden för budgetåret 1946/47 m. m.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande luftfartsfonden, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 4 januari 1946, föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordade avlöningsstater för luftfartsstyrelsen och flygplatsorganisationen, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1946/47, dels fastställa av departementschefen förordad stat för luftfartsfonden för nämnda budgetår, dels ock för luftfartsfonden å riksstaten för samma budgetår upptaga ett underskott av 3 020 300 kronor.

För redovisning av statens med den civila regelbundna lufttrafiken förenade tillgångar och skulder, inkomster och utgifter inrättades från och med den 30 juli 1938 luftfartsfonden. I samband med inrättande från och med den 1 juni 1945 av luftfartsstyrelsen skedde en viss omläggning av redovisningen av här ifrågavarande inkomster och utgifter i syfte, bland annat, att i större utsträckning än förut samla kostnaderna för den civila luftfarten å fonden.

Å fonden redovisas i statens flygfält ingående markområden och byggnader samt staten tillhöriga, för luftfartsledningarna avsedda belysnings- och radiofyranläggningar. Vidare upptagas i fondens räkenskaper de av staten ägda aktierna i aktiebolaget Aerotransport. De till flygfälten hörande radioanläggningar, vilka förvaltas av telegrafverket, redovisas däremot tills vidare å telegrafverkets fond. Samtliga i luftfartsfonden investerade tillgångar äro — utom i vad avser mark, som tillförts fonden, samt statens aktieinnehav i aktiebolaget Aerotransport — å fonden upptagna såsom helt avskrivna.

Å utgiftssidan på fondens stat äro numera uppförda särskilda poster till avlöningar och till omkostnader för luftfartsstyrelsen och för flygplatsorganisationen. Över dessa poster redovisas lönekostnader för personal i tjänstemannaställning samt däremot svarande expenser och övriga omkostnader ävensom kostnaderna för å löner utgående rörliga tilläggsförmåner. Avlönings- och omkostnadsposterna äro betecknade förslagsvis för att sätta Kungl. Maj:t i tillfälle att inom de gränser i fråga om anställningsformer m. m., som

äro uppdragna i personalförteckning och avlöningsförfattningar, medgiva sådana utgiftsökningar, vilka kunna betingas av under löpande budgetår inträffade omständigheter. Å utgiftssidan har även tillkommit en post benämnd Projektering av flygplatser.

Den brist, som uppkommer å staten för luftfartsfonden, avföres såsom underskott å riksstatens driftbudget under rubrik Utgifter för statens kapitalfonder.

De å luftfartsfondens stat beräknade ävensom de verkliga underskotten sedan fondens tillkomst framgå av följande sammanställning:

Budgetår	Beräknat underskott Kronor	Verkligt underskott Kronor (avrundat)
1938/39	1 288 000	1 254 000
1939/40	1 324 500	1 358 000
1940/41	1 249 900	1 315 000
1941/42	1 164 900	1 203 000
1942/43	1 118 800	1 202 000
1943/44	1 056 200	1 270 000
1944/45	1 151 700	1 311 000
1945/46	2 408 900	

Beträffande förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1946/47 inhämtas av statsrådsprotokollet följande.

Luftfartsfondens inkomstsida.

Inkomstberäkningen för nästa budgetår slutar å ett belopp av sammanlagt 667 100 kronor mot 472 100 kronor för innevarande budgetår. Ökningen hänför sig dels till posten Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden, dels ock till posten Trafikinkomster. Inkomsterna under nämnda båda poster ha av luftfartsstyrelsen betecknats såsom synnerligen svårbedömliga med hänsyn särskilt till att trafikflyget av allt att döma står inför en betydande utveckling och till att den tid, som beräkningarna avse, ligger 1—2 år framåt i tiden. Med försiktig kalkylering ha posterna bedömts kunna uppräknas med 90 000 respektive 135 000 kronor. Posten Diverse inkomster föreslås sänkt med 30 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår.

Luftfartsfondens utgiftssida.

Luftfartsstyrelsen: Avlöningar. Luftfartsstyrelsens avlöningspost är i gällande stat för luftfartsfonden upptagen med 507 900 kronor.

I anledning av luftfartsstyrelsens i skrivelser den 13 och den 20 oktober 1945 gjorda framställningar om personalutökning medgav Kungl. Maj:t ge-

nom beslut den 21 december 1945 att, förutom tidigare anställd personal, finge intill utgången av innevarande budgetår inom luftfartsstyrelsen anställas dels en biträdande luftfartsinspektör med ett arvode för år räknat av högst 17 000 kronor, dels ock högst följande antal befattningshavare med arvode, motsvarande lön högst enligt här angivna löneklasser i civila icke-ordinariereglementet jämte därå belöpande rörligt tillägg och kristillägg samt i förekommande fall provisoriskt lönetillägg, men med frånräknande av belopp, motsvarande vederbörliga pensionsavdrag, nämligen:

å kanslibyrån

2 förste byråsekreterare	25
1 förste aktuarie	25
2 byråsekreterare	20
1 revisionsassistent	17
2 kanslibiträden	6
1 expeditionsvakt	4
1 kontorsbiträde	3
1 telefonist	3

å marktjänstbyrån

1 ingenjör	23
2 ingenjörer	19
1 fältmästare	15
1 konstruktör	14
1 montör	11
2 ritare	11
1 kontorist	8
2 förrådsmän	4
2 hjälpmontörer	4
1 kontorsbiträde	3
1 skrivbiträde	1

Kostnaderna för personalens avlönande skulle enligt berörda beslut bestridas från den i luftfartsstyrelsens avlöningsstat upptagna posten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som i erforderlig omfattning skulle få överskridas.

De tjänster, som avses i Kungl. Maj:ts beslut den 21 december 1945, ha ansetts behöva bibehållas budgetåret 1946/47. Medel för avlöning åt tjänsternas innehavare, 211 000 kronor, föreslås därför skola inräknas i icke-ordinarieposten för nästa budgetår. Därutöver föreslås viss mindre ökning för författningensliga löneklassuppflyttningar. Posten föreslås för nästa budgetår upptagas med 471 000 kronor, innebärande en ökning med 215 000 kronor.

Delposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslås uppräknad med 2 300 kronor i anledning av författningensliga löneklassuppflyttningar. Posten till provisoriskt lönetillägg föreslås ökad med 29 400 kronor med hänsyn

till ändrade beräkningsgrunder för dylikt tillägg. Vidare föreslås upptagande i avlöningsstaten av en post till barntillägg å 1 000 kronor. Övriga delposter, med undantag av posten till arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, hava jämkats uppåt med smärre belopp.

Avlöningsstaten slutar å ett belopp av 756 900 kronor, innebärande en ökning med 249 000 kronor.

Luftfartsstyrelsen: Omkostnader. Denna utgiftspost föreslås för nästa budgetår skola uppföras med 77 500 kronor mot 85 000 kronor för innevarande budgetår. Sänkningen beror därpå att ytterligare engångsanskaffning av möbler m. m. icke ansetts erforderlig under nästa budgetår.

Flygplatsorganisationen: Avlöningar. Denna post är i staten för innevarande budgetår upptagen med ett belopp av 535 900 kronor.

För posten till avlöningar till ordinarie personal föreslås ingen annan ändring än att densamma uppräknas med 2 300 kronor i anledning av vissa löneklassuppflyttningar.

Av det i avlöningsstaten för innevarande budgetår till avlöningar till icke-ordinarie personal avsedda beloppet å 370 000 kronor avse 295 000 kronor löner till extra ordinarie befattningshavare samt återstoden vikariats- och övertidsersättningar m. m. Posten föreslås för nästa budgetår ökad med 3 200 kronor till följd av löneklassuppflyttningar, med 11 100 kronor för bestridande av avlöningskostnaderna för 4 nya flygplatsvakter samt med 4 000 kronor till avlöning åt telefonister vid flygplatserna. Vidare föreslås, att en med stöd av Kungl. Maj:ts den 21 december 1945 lämnade medgivande inrättad montörstjänst med arvode motsvarande 11 löneklassen från och med nästa budgetår ersättes med en tjänst såsom förste montör i lönegraden Eo 12. Av 13 efter Kungl. Maj:ts den 20 juli 1945 lämnade medgivande tillsatta tjänster såsom extra trafikledare och trafikledareaspiranter föreslås från och med nästa budgetår 3 tjänster placerade i lönegraden Eo 18 och 10 tjänster i lönegraden Eo 15. Vid anslagsberäkningen har även förutsatts en utökning av trafikledareaspiranternas antal med 3. Kostnaderna för nämnda utökning av trafikledarepersonalen beräknas till avrundat 77 000 kronor. För vikariats- och övertidsersättningar m. m. föreslås ett till 59 000 kronor avrundat belopp. Posten till avlöningar till icke-ordinarie personal föreslås sålunda för nästa budgetår upptagas med ett belopp av $(295\ 000 + 3\ 200 + 11\ 100 + 4\ 000 + 77\ 000 + 59\ 000)$ 449 300 kronor.

Ett av luftfartsstyrelsen framlagt förslag att med hänsyn till den ökade trafikfrekvensen vid Torslanda flygplats förste trafikledaren därstädes — för närvarande placerad i lönegraden Eo 20 — skulle erhålla samma löneställning som motsvarande befattningshavare vid Bulltofta — lönegraden Eo 22, har departementschefen icke funnit skäl biträda.

Med anledning av ökningen av icke-ordinarieposten föreslås delposterna till rörligt tillägg och kristillägg jämkade något uppåt till 57 000 kronor respektive 60 000 kronor. Posten till provisoriskt lö-

netillägg slutligen föreslås på grund av nyss angivna skäl samt ändrade grunder för beräkning av detta tillägg upptagen med 64 000 kronor.

Flygplatsorganisationen: Omkostnader. Förevarande post föreslås upptagen med oförändrat belopp, 90 000 kronor.

Underhåll och drift av luftfartsleder. Denna post är för innevarande budgetår upptagen med ett belopp av 540 000 kronor.

Delposten till underhåll av flygfält m. m. föreslås ökad med 300 000 kronor till 445 000 kronor, vilken ökning har karaktären av en engångsutgift och i sin helhet hänför sig till ersättning till väg- och vattenbyggnadsverkets förrådsfond för avskrivning av effekter samt smärre maskiner för fältunderhållet, vilka maskiner och effekter enligt för fondens förvaltning tillämpade regler skola omedelbart avskrivas. I ett under förrådsfonden äskat investeringsanslag å 1 350 000 kronor ingår ett belopp av 300 000 kronor för anskaffande av nyssnämnda maskiner och effekter.

På grund av under nästa budgetår nytillkommande radiofyrrar föreslås posten till underhåll av Radiofyrrar höjd från 10 000 till 15 000 kronor.

För hyra, underhåll och drift av inspektionsbilar m. m. beräknas ett med 15 000 till 75 000 kronor förhöjt belopp.

Posten till uppvärmning, lyse och vatten samt lampor och rör föreslås höjd med 25 000 till 175 000 kronor på grund av tillkomsten av nya belysnings- och radioanläggningar samt verksamhetens fortgående ökning överhuvud.

Övriga delposter hava beräknats till oförändrade belopp.

Förevarande utgiftspost föreslås sålunda för nästa budgetår skola upptagas med 885 000 kronor.

Hyes- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och arrenderade områden. Enär nyanläggning av radiofyrrar förutsätter tillgång till ytterligare markområden, medförande ökade kostnader för hyror och arrenden, föreslås förevarande utgiftspost för nästa budgetår upptagen med 25 000 kronor mot 13 500 kronor för innevarande budgetår.

Projektering av flygplatser. Förevarande utgiftspost beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 40 000 kronor.

Ersättning till telegrafverket för radiotjänst åt luftfarten. Denna utgiftspost är i staten för innevarande budgetår upptagen med 770 000 kronor.

Enligt telegrafstyrelsens beräkningar komma driftkostnaderna för nuvarande anläggningar — med de öppethållningstider, som för närvarande tillämpas — att för nästa budgetår uppgå till 874 000 kronor. Förevarande post föreslås för nästa budgetår upptagen till (874 000 + 266 000) 1 140 000 kronor. Beloppet 266 000 kronor avser utgifter för dels drift av en under nästa budgetår tillkommande ny markradiostation å flyglinjen till Norrland, dels ock nya teleprinter- och morseförbindelser.

Sammanfattning.

Här må till en början framhållas, att Kungl. Maj:t den 21 december 1945 på framställning av aktiebolaget Aerotransport förklarar, att ett mellan staten och bolaget slutet avtal om regelbunden luftfart finge upphöra med utgången av år 1945, och att till följd därav behov av den särskilda utgiftsposten i luftfartsfondens stat till understöd åt regelbunden luftfart, för innevarande budgetår uppförd med 412 500 kronor, bortfallit.

Luftfartsfondens utgiftssida skulle vid bifall till vad Kungl. Maj:t föreslagit uppgå till sammanlagt 3 687 400 kronor. Då inkomsterna beräknats till 667 100 kronor, skulle sålunda uppkomma ett underskott av 3 020 300 kronor. Sistnämnda belopp har å inkomstsidan uppförts såsom underskott att avföras å riksstatens driftbudget

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag till stat för luftfartsfonden för budgetåret 1946/47 upptager, ehuru någon post till understöd av regelbunden luftfart — för innevarande budgetår 412 500 kronor — icke befunnits erforderlig, ett underskott att avföras å riksstatens driftbudget av omkring 3 000 000 kronor mot ett för innevarande budgetår beräknat underskott av omkring 2 400 000 kronor. Under det att inkomsterna beräknats öka med inemot 200 000 kronor ha kostnaderna å fondens utgiftssida uppskattats till ett med omkring 800 000 kronor ökat belopp.

Beräkningen av inkomsterna, vilken såsom luftfartsstyrelsen framhållit med hänsyn till trafikflygets väntade utveckling måste betraktas såsom tämligen approximativ, har icke givit utskottet anledning till erinran.

Av ökningen på utgiftssidan belöpa inemot 400 000 kronor på luftfartsstyrelsens och flygplatsorganisationens avlöningsanslag. Ökningen är betydande, men lär vara ofrånkomlig med hänsyn till den civila luftfartens utveckling efter kriget, vilken gjorde det nödvändigt att redan under senare delen av år 1945 förstärka styrelsens och flygplatsernas personalorganisation genom inrättande av ett antal arvodes- eller extra tjänster. Det nu framlagda förslaget innebär i stort, att medel under avlöningsanslagen beräknats för bestridandet av arvodeskostnaden för den till luftfartsstyrelsen knutna personalen och av kostnader för beredande av extra-ordinarie anställning av en del av den för flygplatsorganisationen avsedda personalen. Utskottet — som uppmärksammat, att departementschefen ämnar förorda att den utökade organisationen av luftfartsstyrelsen göres till föremål för undersökning genom statens sakrevision, statens organisationsnämnd eller annat lämpligt organ — har funnit sig böra tillstyrka den föreslagna uppräkningen av avlöningsposterna.

I samband med framläggande av sitt förslag till stat för budgetåret 1946/47 har luftfartsstyrelsen förordat, att löneställningen för förste trafikledaren

vid Torslanda flygplats höjes från lönegraden Eo 20 till Eo 22. Detta förslag har departementschefen funnit sig icke böra biträda. Utskottet finner för sin del, att bland annat med hänsyn till att trafikfrekvensen vid Torslanda flygplats numera ökat till i det närmaste samma nivå som vid Bulltofta, rättvisesynpunkter tala för att löneställningen för de båda flygplatsernas förste trafikledare blir densamma. Härav betingad merkostnad under vederbörlig anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal synes emellertid icke vara av den storleksordning, att en uppräknig av anslagsposten erfordras.

Departementschefens beräkningar av övriga utgiftsposter ha icke givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av vad sålunda anförts och under erinran tillika, att riksdagen bifallit Kungl. Maj:ts förslag om provisoriska lönetillägg till vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för luftfartsstyrelsen, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	126 200
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	8 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	471 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	55 000
5. Kristillägg, <i>förslagsvis</i>	58 500
6. Barntillägg, <i>förslagsvis</i>	1 000
7. Provisoriskt lönetillägg, <i>förslagsvis</i>	37 000
	Summa kronor 756 900;

b) godkänna följande avlöningsstat för flygplatsorganisationen, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1946/47:

Avlöningsstat.

	Kronor
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	42 700
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	449 300
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	57 000
4. Kristillägg, <i>förslagsvis</i>	60 000
5. Provisoriskt lönetillägg, <i>förslagsvis</i>	64 000
	Summa kronor 673 000;

c) fastställa följande

Kronor

Stat för luftfartsfonden för budgetåret 1946/47.*Inkomster.*

1. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och områden	275 000
2. Trafikinkomster	250 000
3. Utdelning å aktier i aktiebolaget Aerotransport	114 100
4. Ersättning för väderleksobservationer	8 000
5. Diverse inkomster	20 000
Underskott att avföras å riksstatens driftbudget ..	3 020 300
Summa kronor	3 687 400;

Utgifter.

1. Luftfartsstyrelsen: Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	756 900
2. Luftfartsstyrelsen: Omkostnader, <i>förslagsvis</i> ..	77 500
3. Flygplatsorganisationen: Avlöningar, <i>förslagsvis</i>	673 000
4. Flygplatsorganisationen: Omkostnader, <i>förslagsvis</i>	90 000
5. Underhåll och drift av luftfartsleder, <i>förslagsvis</i>	885 000
6. Hyres- och arrendeavgifter m. m. för förhyrda lokaler och arrenderade områden, <i>förslagsvis</i>	25 000
7. Projektering av flygplatser, <i>förslagsvis</i>	40 000
8. Ersättning till telegrafverket för radiotjänst å luftfarten, <i>förslagsvis</i>	1 140 000
Summa kronor	3 687 400;

d) för luftfartsfonden å riksstaten för budgetåret 1946/47 upptaga ett underskott av 3 020 300 kronor.

Stockholm den 1 mars 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 36.